

Valtiovarainvaliokunta

Keskiviikko 2.9.2020 klo 12.00—12.59

Eduskuntatalon auditorio

Läsnä

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Esko Kiviranta kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Tarja Filatov sd
jäsen Sanni Grahn-Laasonen kok
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Pia Lohikoski vas (nimenhuudon jälkeen)
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Jussi Saramo vas
jäsen Sari Sarkomaa kok (nimenhuudon jälkeen)
jäsen Sami Savio ps
jäsen Iiris Suomela vihr
jäsen Pia Viitanen sd (nimenhuudon jälkeen)
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Markku Eestilä kok
varajäsen Sari Essayah kd
varajäsen Eveliina Heinäluoma sd
varajäsen Mari Holopainen vihr
varajäsen Petri Honkonen kesk
varajäsen Anne Kalmari kesk
varajäsen Toimi Kankaanniemi ps
varajäsen Jukka Kopra kok
varajäsen Merja Kyllönen vas
varajäsen Jani Mäkelä ps
varajäsen Riitta Mäkinen sd
varajäsen Juha Pylväs kesk
varajäsen Lulu Ranne ps
varajäsen Veronica Rehn-Kivi r

Sihteerit

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Ilkka Lahti
valiokuntaneuvos Mari Nuutila

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 27 jäsentä ja varajäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 73/2018 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 16/2020 vp

Liiteasiakirja Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistamista koskevat ehdotukset - komission ehdottamat muutokset elpymisvälineen toimeenpanemiseksi

Valtiovarainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 16/2020 vp - U 73/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunta päätti 14.7.2020, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamiseksi ja 14.1.2020 annettu muutettu ehdotus Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 2/2020 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 21/2020 vp

Liiteasiakirja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta 28.5.2020 annettu komission muutettu ehdotus

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valtiovarainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 21/2020 vp - U 2/2020 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunta päätti 14.7.2020, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1303/2013 ja 223/2014 muuttamisesta sekä ohjelmakaudelle 2021–2027 annettujen ehdotusten muuttamisesta (elpymistoimet koheesiopolitiikassa)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 25/2020 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 18/2020 vp

Liiteasiakirja Elpymistoimet koheesiopolitiikassa

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valtiovarainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 18/2020 vp - U 25/2020 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Merkittiin, että suuri valiokunta on perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla päättänyt, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta jatkokirjelmässä UJ 18/2020 vp huomiovärillä merkittyjen koheesiopolitiikan tarkennettujen kantojen osalta Suomen neuvottelutavoitteiden turvaamiseksi, kunnes MFF-rahoituskokonaisuudesta käytävät neuvottelut on saatettu päätökseen. Valiokunta edellyttää, että sille annetaan viipymättä tieto siitä, mikäli vaiteliaisuusmääräys voidaan purkaa jo tätä ennen vaarantamatta Suomen neuvottelutavoitteiden toteutumista.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunta päätti 14.7.2020, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista 1.) ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2021—2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyn vahvistamisesta (rahoituskehysasetus); 2.) ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (omien varojen päätös); 3.) ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä (omien varojen täytäntöönpanoasetus); 4.) ehdotus neuvoston asetukseksi yhteiseen yhdistettyyn yhteisöveropohjaan, Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään ja kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvien omien varojen käyttöön asettamisessa noudatettavista menetelmistä ja menettelyistä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä (omien varojen käyttöönasettamisasetus); 5.) ehdotus neuvoston asetukseksi arvonnäkökulmasta kertyvien omien varojen lopullisesta yhdenmukaisesta kantomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1553/89 muuttamiseksi (ALV-omien varojen asetus) sekä; 6.) ehdotus Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission väliseksi toimielinten sopimukseksi talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioryhteydestä ja moitteettomasta varainhoidosta (toimielinten sopimus talousarvioryhteydestä)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 45/2018 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 22/2020 vp

Liiteasiakirja UJ 22_2020 vp - U 45_2018 vp vaiteliaisuuspyyntö poistettu 23.7.2020 perusmuistio

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

Liiteasiakirja UJ 2_2020 vp - U 45_2018 vp vaiteliaisuuspyyntö poistettu 23.7.2020 perusmuistio

Valtiovarainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 22/2020 vp - U 45/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunta hyväksyi 14.7.2020 asiassa kannanoton.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (Euroopan unionin elpymisvälineen perustaminen)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 27/2020 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 20/2020 vp

Liiteasiakirja UJ 20_2020 vp - U 27_2020 vp vaiteliaisuuspyyntö poistettu 23.7.2020 perusmuistio

Valtiovarainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 20/2020 vp - U 27/2020 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunta hyväksyi 14.7.2020 asiassa kannanoton.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

8. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi COM(2020) 408 final elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (elpymis- ja palautumistukiväline)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 30/2020 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 19/2020 vp

Liiteasiakirja UJ 19_2020 vp - U 30_2020 vp vaiteliaisuuspyyntö poistettu 23.7.2020 perusmuistio

Valtiovarainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 19/2020 vp - U 30/2020 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunta hyväksyi 14.7.2020 asiassa kannanoton.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

9. Valtioneuvoston selvitys: Euroopan unionin vuoden 2021 talousarvioesityksen valmisteluun liittyvä ennakoarvio vuodelle 2021 (budjetti; Euroopan unioni)

Valtioneuvoston E-selvitys E 87/2020 vp

Liiteasiakirja Euroopan unionin vuoden 2021 talousarvioesityksen valmisteluun liittyvä komission ennakoarvio vuodelle 2021 (budjetti; Euroopan unioni)

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunta hyväksyi 14.7.2020 asiassa kannanoton.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

10. Valtioneuvoston selvitys: Komission lisätalousarvioesitys nro 7 talousarviovuodelle 2020

Valtioneuvoston E-selvitys E 89/2020 vp

Liiteasiakirja Komission lisätalousarvioesitys nro 7 EU:n talousarvioon vuodelle 2020

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunta hyväksyi 14.7.2020 asiassa kannanoton.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

11. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta "Horisontti Eurooppa" ja sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä (2021-2027), (2) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti Eurooppa (2021-2027) täytäntöönpanoa koskevasta erityisohjelmasta, (3) neuvoston asetukseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa "Horisontti Eurooppa" täydentävästä Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelman perustamisesta vuosiksi 2021- 2025, (4) neuvoston päätökseksi eurooppalaisen yhteisyrityksen perustamisesta ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten sekä etujen myöntämisestä perustettavalle yhteisyritykselle tehdyn neuvoston päätöksen muuttamisesta sekä ehdotuksista laadittu muistio, ja 5) komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta sekä asetusten (EU) Nro 912/2010, (EU) Nro 1285/2013, (EU) Nro 377/2014 ja päätöksen 541/2015/EU kumoamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 70/2018 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 17/2020 vp

Liiteasiakirja Horisontti Eurooppa. Komission muutettu ehdotus Horisontti Eurooppa -ohjelman asetuksesta ja sen erityisohjelman päätöksestä.

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

Valtiovarainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 17/2020 vp - U 70/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian U 70/2018 vp - UJ 17/2020 vp johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

12. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin mukaisesta julkisen sektorin lainajärjestelystä (julkisen sektorin lainajärjestely)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 31/2020 vp

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Päätettiin kutsua kuultavaksi valtiovarainministeriö.

13. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi InvestEU-ohjelman perustamisesta (InvestEU-ohjelma)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 32/2020 vp

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Päätettiin kutsua kuultavaksi valtiovarainministeriö.

14. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vakavaraisuustukivälineestä ja asetuksen (EU) N:o 1017/2015 muuttamisesta (vakavaraisuustukiväline)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 33/2020 vp

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Päätettiin kutsua kuultavaksi valtiovarainministeriö.

15. Valtioneuvoston selvitys: Komission kestävän rahoituksen teknisen asiantuntijatyöryhmän loppuraportti kestävää sijoittamista helpottavan kehyksen teknisistä arviointikriteereistä

Valtioneuvoston E-selvitys E 85/2020 vp

Liiteasiakirja Komission kestävän rahoituksen teknisen asiantuntijatyöryhmän loppuraportti kestävää sijoittamista helpottavan kehyksen teknisistä arviointikriteereistä

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan tiedoksi.

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

16. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 42/2020 vp

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asia lähetettiin verojaostoon.

17. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjä kalastustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista vuosina 2021–2023 (unionin autonomiset tariffikiintiöt; kalastustuotteet)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 44/2020 vp

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asia lähetettiin verojaostoon.

18. Toimenpidealoite arvonlisäveron tilapäisestä alentamisesta

Toimenpidealoite TPA 79/2020 vp

Asia on saapunut valiokuntaan.

Asia lähetettiin verojaostoon.

19. Toimenpidealoite etäyhteydellä tapahtuvan tietokonehuollon lisäämisestä kotitalousvähennyksen piiriin

Toimenpidealoite TPA 82/2020 vp

Asia on saapunut valiokuntaan.

Asia lähetettiin verojaostoon.

20. Toimenpidealoite Verohallinnon kotitalousvähennyslomakkeen lähettämisestä esitäytetyn veroilmoituksen mukana yli 65-vuotiaille

Toimenpidealoite TPA 85/2020 vp

Asia on saapunut valiokuntaan.

Asia lähetettiin verojaostoon.

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

Kokous keskeytettiin klo 12.25 ja sitä jatkettiin klo 12.35.

21. Komission lisätalousarvioesitys nro 8 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2020, maksumäärärahojen lisäys

Valtioneuvoston E-selvitys E 98/2020 vp

Liiteasiakirja Komission lisätalousarvioesitys nro 8 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2020, maksumäärärahojen lisäys

Ennakkokäsittely

Etäkuuleminen

Kuultavana oli:

- neuvotteleva virkamies Anna-Lotta Hyvärinen, valtiovarainministeriö

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä pj. Koskinen ehdotti, että asiassa yhdytään valtioneuvoston kantaan.

Ed. Essayah ehdotti, että asiassa hyväksytään seuraava kannanotto: Valiokunta ei hyväksy valtioneuvoston kantaa eikä siinä hyväksyttyä lisärahoitusta, joka tarkoittaa Suomen jäsenmaksujen kasvua 90 milj. eurolla vuonna 2020. Lisäykset kuluvan vuoden EU-budjettiin tulisi löytää EU-budjetin sisältä. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

22. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission esityksestä Euroopan unionin varainhoitovuoden 2021 yleiseksi talousarvioksi (budjetti; Euroopan unioni)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 43/2020 vp

Lisäselvitys U 43/2020 vp VaV 02.09.2020 valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto A 22

Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Etäkuuleminen

Kuultavana oli:

- neuvotteleva virkamies Anna-Lotta Hyvärinen, valtiovarainministeriö

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- valtiovarainministeriö, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä pj. Koskinen ehdotti, että valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan, viitaten samalla asian E 87/2020 vp yhteydessä 14.7.2020 valiokunnan hyväksymään kannanottoon.

Ed. Vähämäki ed. Koskelan kannattama ehdotti, että asiassa hyväksytään seuraava kannanotto: Valiokunta ei hyväksy valtioneuvoston kantaa, eikä Suomen EU-maksuosuuden kasvattamista ja siitä aiheutuvaa eduskunnan päättämien julkisen talouden kehysten ylittymistä. Julkisen talouden suunnitelmassa varattu EU-jäsenmaksut ylittyvät 149 milj. eurolle, mikä kaventaa samalla kansallista talouden liikkumavaraa. Lisäbudjettien myötä Suomen maksut uhkaavat nousta lähemmäksi 2,5 mrd. euroa. Valtioneuvoston tulee ottaa tiukempi kanta siihen, että EU-budjetteja ei jatkossa kasvateta lisäbudjettimenettelyllä ja huolehtia siitä, että yllättäviin menoihin osoitetaan varat olemassa olevista varoista muiden otakskeiden alta.

Ed. Essayah ehdotti, että asiassa hyväksytään seuraavaa kannanotto: Viitaten asian 87/2020 vp yhteydessä 14.7.2020 esitettyyn eriävään mielipiteeseen (kd) valiokunta ei yhdy valtioneuvosto kantaan, eikä hyväksy elpymisrahaston perustamista ja sen rahoittamista yhteisvastuullisella lainanotolla. Talousarvion sitoumus- ja maksumäärärahoja ei myöskään tule kasvattaa elpymisrahastosta aiheutuvilla menoilla. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Ed. Vähämäen ehdotuksesta äänestettiin pj. Koskisen ehdottamaa kantaa vastaan. Äänin 12—5 valiokunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan viitaten samalla asian E 87/2020 vp yhteydessä 14.7.2020 hyväksymäänsä kannanottoon.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

23. Toissijaisuusasioiden lista

Valiokunta merkitsi toissijaisuusasioiden listan saapuneeksi. Saapunut TS 42, 45, 46, 48, 50, 51 ja 56/2020 vp

24. Muut asiat

Keskusteltiin valiokunnan kokousjärjestelyistä ja syksyn aikataulusta.

Pöytäkirja VaVP 36/2020 vp

Ilmoitettiin, että valiokunnan epävirallinen etäkokous pidetään tiistaina 8.9.2020 klo 12.00.

25. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 11.9.2020 klo 11.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Ilkka Lahti